

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

31.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[БНТ](#)

✓ Васил Велев: Мярката 60/40 не може да даде търсения резултат

Всички работодателски организации в един глас казват, че законът е сбъркан, постановлението не може да бъде ефективно на база сбъркан закон, заяви в "Още от деня" Васил Велев, като коментира мярката 60/40 на правителството. И четирите представителни работодателски организации имат писмено становище по този въпрос.

Васил Велев, председател на УС на Асоциацията на индустриалния капитал: Сбъркана е философията и това постановление не може да даде търсения резултат.

Това постановление поставя неизпълними условия, за да окаже подкрепа на тези, които имат най-голяма нужда, подчерта Велев.

Това постановление не подкрепя бизнеса, подкрепя доходите на хората там, където е спряло предприятието или е намалило интензивността на работа. Велев поясни, че философията на тези мерки в цял свят е да се подкрепи човекът за тази част от дохода, която липсва, като компенсацията никъде не е 100%.

Васил Велев: Няма такова нещо нито в Германия, нито в Австрия, защото когато един човек не работи, не може да се очаква той да получи 100% от дохода, както този, който работи.

Велев заяви, че са изпратили точните сметки на всички медии, според които 23% дава държавата от нетния доход, тези 60%, които дава, ги взима обратно под формата на данъци и осигуровки.

Васил Велев: Така че от нетния доход на работника дава 23%, но за да ги даде, иска от наработещото предприятие да даде още 77%.

И отново подчерта, че подкрепа за предприятията няма.

Предупреди, че трябва да се приеме пакет мерки срещу икономическата криза, която започва.

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[Frog News](#)

✓ Васил Велев: Мерките на държавата не обхващат действително нуждаещите се

Законът е сбъркан. Това е единният глас на всички работодателски организации. Постановлението не може да бъде ефективно на база сбъркан закон и не подкрепя бизнеса, а доходите на хората там.

Това заяви пред БНТ Васил Велев от УС на Асоциацията на индустриалния капитал.

"Няма такова нещо нито в Германия, нито в Австрия, защото когато един човек не работи, не може да се очаква той да получи 100% от дохода, както този, който работи", коментира Велев.

23% дава държавата от нетния доход, тези 60%, които дава, ги взима обратно под формата на данъци и осигуровки, обясни още председателят на АИКБ. Велев бе категоричен - подкрепя за предприятията няма.

[Economic.bg](#)

✓ Велев: Държавното постановление за схемата „60/40“ е вредно

Не трябва да се компенсират на 100% хора, които си лежат вкъщи, смята председателят на АИКБ

Държавното постановление за схемата „60/40“ стъпва на един сбъркан закон, поради което то самото е сбъркано и повече ще навреди на българския бизнес, отколкото ще помогне. Това обясни в ефира на БНТ председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев.

„Всички работодателски организации от самото начало алармират, че законът е сбъркан и че постановлението (за схемата „60/40“) не може да бъде ефективно. Дори от КТ „Подкрепа“ са на това мнение. От другия синдикат също са съгласни, че има дефекти в закона“, заяви Велев.

Той обясни, че проблемът в новото постановление на първо място се корени в поставената цел служителите, които не работят поради обявените във връзка с коронавируса Covid-19 мерки, да бъдат компенсирани на 100%. Това, освен несправедливо, е и непосилно за българските компании.

„Когато един човек не работи, не може да се очаква той да получи 100% от дохода, както този, който работи. Например – в един и същи завод един цех работи, а друг не работи. Постановлението казва, че работниците и от двата цеха трябва да получат 100% от доходите си. Но не държавата дава тези 100%, тя дава само 23%, докато другите 77% трябва да ги изработят работниците от работещия цех“, обясни председателят на АИКБ.

Велев подчерта, че в цял свят философията на мерките държавата да поеме част от доходите на работниците е да се подкрепи отделния човек за тази част от дохода, която липсва. Компенсацията никъде не е 100% - нито в Германия, нито в Австрия. „Днес, след като беше прието постановлението, говорих с колеги от тези две страни – няма такова нещо там, хората се заблуждават“, обясни бизнесменът.

Според него, ако на неработещите служители не се изплаща 100% от дохода им, а по-малко, то чрез държавното финансиране ще могат да се подкрепят много повече хора: „Искаме да се подкрепят повече хора, а не малко хора в работещи предприятия. Искаме и да не се компенсират на 100% хора, които си лежат вкъщи“.

Председателят на АИКБ подчерта, че е нужен цялостен ремонт на закона и че правителството трябва да приеме пакет от мерки срещу започващата икономическа криза.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ АИКБ: Искаме диверсифициран подход при компенсациите за бизнеса

Д-р Милена Ангелова, вицепрезидент на Европейския икономически и социален комитет и главен секретар на АИКБ, Бизнес старт, 31.03.2020

Постановлението на Министерския съвет за компенсация на засегнатите от коронавируса фирми е максималното, което може да бъде направено при съществуващия закон. А самият закон се нуждае от ремонт. Това каза д-р Милена Ангелова, вицепрезидент на Европейския икономически и социален комитет и главен секретар на АИКБ, в предаването "Бизнес старт" с водещ Христо Николов.

"Широко прокламираното съотношение 60:40 когато става въпрос за дохода на работниците, което интересува нас работодателите, всъщност е 23:77. При този ресурс работникът получава много ниска подкрепа".

По думите ѝ другият порок на това постановление е, че слага под един знаменател всички предприятия, независимо от това колко са засегнати.

Тя коментира, че работниците също са поставени под общ знаменател, независимо от това дали са вкъщи и почиват, или работят на непълно работно време, или работят при пълно работно време, спазвайки всички мерки за сигурност.

"Не се отчита и степента, в която са засегнати предприятията. Тези, които затварят на 100%, получават същата подкрепа като тези, които са засегнати на 20% или по-малко".

Тя обясни, че техните предложения са когато едно предприятие е затворило, то да няма ангажимент, за да получи помощта. "При сега действащото постановление предприятието трябва да инвестира 77% от ресурса, за да стигне помощта до работника", допълни тя.

"Данните на БНБ показват, че 550 хил. влога на бизнеси са до 50 хил лева., а 345 хил. бизнеса са на санитарния минимум от 1000 лева. Настояваме за по-диверсифициран подход, за да може с един и същ ресурс да се постигне максимално ефективна подкрепа".

Вижте целия разговор във [видеото](#).

[АИКБ](#)

✓ Само компании, които все още не са в дълбока криза ще могат да приложат схемата 23/77 (наречена 60/40) за запазване на работните места

Законът за извънредното положение трябва да бъде променен, за да помогне на повече хора да запазят работата си в рамките на същия ресурс от 1 млрд. лв.

Само предприятия и компании, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ 60/40, която по изчисления на Асоциация на индустриалния капитал в България реално е **23/77 от нетния разполагаем доход на работника**. Така от нея няма да се възползват онези фирми, които имат най-голяма нужда от подкрепа, за да запазят работните места на хората.

Числата показват (виж Приложение 1), че при брутна заплата от 1 008,00 лв. /примерът на Министерство на финансите по Нова ТВ/ предприятието прави общ разход в размер на 1 203,75 лв., а осигурителни и данъчни плащания за сметка на работника са за 225,81 лв., а за сметка на предприятието 195,75 лв. Така държавата получава общо 421,56 лв. обратно. Ако компанията реши да се възползва от държавната помощ 60/40, то при гореописаната заплата държавата реално ще помогне със 183,23 лв. (604,80 – 225,56 – 195,75), което представлява едва 23%, а не 60 на сто от нетното възнаграждение на работника (183,23 / 787,45 * 100%).

Тази схема е финансово изгодна за неработещите работници и държавата и ощетява предприятието и останалите на работа работници и служители. Тя дискриминира работещите работници за сметка на неработещите, които ще получават пълното си възнаграждение, тъй като работещите освен, че ще изработват собствената си заплата, ще трябва да изработват и 77% от заплатите на колегите им, които почиват вкъщи. Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, като на практика това са същите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя трябва да плати на работниците, ако бъдат съкратени. Само че, ще дължи тези помощи за безработица до 12 месеца, а не 3 месеца, какъвто е срока на компенсация при извънредното положение и няма да получи обратно близо 2/3 от сумата под формата на данък и осигуровки. Т.е. държавата иска да „икономиса“ на гърба на останалите да работят и плащат данъци в тези тежки условия работници. Предложената мярка за компенсиране на бизнеса не отчита степента на засегнатост на отделното предприятие от кризата с COVID-19 и обявеното извънредно положение в страната. Предлага се в еднаква степен да бъдат компенсирани предприятия, които са намалили приходите си от продажби с 20 % и с 80-100 %. На практика финансирането ще бъде насочено основно към предприятия, имащи финансови резерви, а малките и средни

предприятия, нямащи финансови средства, за да доплатят 77% от нетното възнаграждение на работника, няма да могат да участват в мярката. Така вложения за финансиране на мярката обществен ресурс няма да постигне целта си, а именно: запазване на работните места.

„При така направената мярка държавата ще понесе големи загуби веднага и много по-големи загуби в средносрочен план. Цялото общество ще загуби и ще се отдалечим още от стандарта на другите европейски народи.“, смята председателят на АИКБ Васил Велев.

От Асоциацията сме категорични, че малкият и средният бизнес, в който са заети $\frac{3}{4}$ от работещите българи, няма достатъчно резерви, за да приложи подобна мярка. 344 000 фирми имат спестявания до 1000 лв., а това са именно малките компании с до няколко служители.

От АИКБ разбираме, че предложеното за съгласуване постановление е най-доброто при така приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение и утвърдената законова рамка. „Категорични сме, че то ще има малък ефект за икономиката на България. За нас мерките трябва да стартират в този вариант, тъй като не може незабавно да се поправят, но да важат само за първия месец, а през това време да се направи промяна на Закона, за да се спаси това, което е останало и може да се спаси със същия ресурс“, допълни Васил Велев.

От АИКБ предлагаме в рамките на същия ресурс, след преработване, схемата да работи и след отмяна на въведеното извънредно положение в страната, до края на август или септември - без дискриминиране и противопоставяне на интересите на работещи и неработещи работници и служители, с по-интензивна подкрепа за ниските доходи и в по-голяма степен засегнати предприятия, с частична, а не пълна компенсация на отсъстващия доход поради отсъстваща работа.

Приложение 1

Пример МФ, излъчен по Нова тв на 29/03/2020 - приемаме 0.9% ТЗПБ

Основна заплата	1 008,00
доплащане за стаж	-
Брутна заплата	1 008,00

Осигурителни плащания от работодателя:

	лв	дял, %
фонд Пенсии	82,86	8,22%
фонд ОЗМ	21,17	2,10%
фонд Безработица	6,05	0,60%
общо фондове за ДОО	110,07	
фонд ДЗПО в УПФ	28,22	2,80%
фонд ТЗПБ	9,07	0,90%
фонд Здравно осигуряване	48,38	4,80%
Общо осигурителни вноски	195,75	
Разход за работодателя - общо	1 203,75	

Осигурителни и данъчни плащания от работника:

	лв	дял, %
фонд Пенсии	66,33	6,58%
фонд ОЗМ	14,11	1,40%
фонд Безработица	4,03	0,40%
общо фондове за ДОО	84,47	
фонд ДЗПО в УПФ	22,18	2,20%
фонд Здравно осигуряване	32,26	3,20%
Общо осигурителни вноски	138,90	
Данъчна основа	869,10	
ДДФЛ	86,91	
Чиста сума за получаване	782,19	

Равносметка без помощ от държавата

	лв	дял, %
Работодателят плаща:	1 203,75	154%
Работникът получава:	782,19	100%

Държавата взема:

421,56

54%

Равносметка с помощ от държавата 60/40

	лв	дял, %
Държавата заявява, че дава:	604,80	60%
Работодателят плаща:	598,95	77%
Работникът получава "чисто":	782,19	100%
Държавата реално помага с : $(604,80 - 421,57) =$	183,23	23%

В. Банкеръ

✓ Бизнесът е категоричен: Схемата "60/40" ощетява предприятия

Асоциацията на индустриалния капитал в България призова Законът за извънредното положение да бъде променен, за да помогне на повече хора да запазят работата си в рамките на същия ресурс от 1 млрд. лева.

Според организацията само предприятия и компании, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ 60/40, която по изчисления на Асоциация на индустриалния капитал в България реално е 23/77 от нетния разполагаем доход на работника. Така от нея няма да се възползват онези фирми, които имат най-голяма нужда от подкрепа, за да запазят работните места на хората.

Изчисленията на АИКБ

Числата показват, че при брутна заплата от 1 008,00 лв. предприятието прави общ разход в размер на 1 203,75 лв., а осигурителни и данъчни плащания за сметка на работника са за 225,81 лв., а за сметка на предприятието 195,75 лв. Така държавата получава общо 421,56 лв. обратно. Ако компанията реши да се възползва от държавната помощ 60/40, то при гореописаната заплата държавата реално ще помогне със 183,23 лв. $(604,80 - 225,56 - 195,75)$, което представлява едва 23%, а не 60 на сто от нетното възнаграждение на работника $(183,23 / 787,45 * 100\%)$.

За кого е изгодна

Тази схема е финансово изгодна за неработещите работници и държавата и ощетява предприятието и останалите на работа работници и служители. Тя дискриминира работещите работници за сметка на неработещите, които ще получават пълното си възнаграждение, тъй като работещите освен, че ще изработват собствената си заплата, ще трябва да изработват и 77% от заплатите на колегите им, които почиват вкъщи. Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, като на практика това са същите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя трябва да плати на работниците, ако бъдат съкратени. Само че, ще дължи тези помощи за безработица до 12 месеца, а не 3 месеца, какъвто е срока на компенсация при извънредното положение и няма да получи обратно близо 2/3 от сумата под формата на данък и осигуровки, категорични са от асоциацията.

В позицията им се казва, че държавата иска да „икономиса“ на гърба на останалите да работят и плащат данъци в тези тежки условия работници. Предложената мярка за компенсиране на бизнеса не отчита степента на засегнатост на отделното предприятие от кризата с COVID-19 и обявеното извънредно положение в страната. Предлага се в еднаква степен да бъдат компенсирани предприятия, които са намалили приходите си от продажби с 20 % и с 80-100 %. На практика финансирането ще бъде насочено основно към предприятия, имащи финансови резерви, а малките и средни предприятия, нямащи финансови средства, за да доплатят 77% от нетното възнаграждение на работника, няма да могат да участват в мярката. Така вложения за финансиране на мярката обществен ресурс няма да постигне целта си, а именно: запазване на работните места.

Загуби

„При така направената мярка държавата ще понесе големи загуби веднага и много по-големи загуби в средносрочен план. Цялото общество ще загуби и ще се отдалечим още от стандарта на другите европейски народи.“, смята председателят на АИКБ Васил Велев.

От Асоциацията сме категорични, че малкият и средният бизнес, в който са заети три четвърти от работещите българи, няма достатъчно резерви, за да приложи подобна мярка. 344 000 фирми имат спестявания до 1000 лв., а това са именно малките компании с до няколко служители.

"Предложеното за съгласуване постановление е най-доброто при така приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение и утвърдената законова рамка. „Категорични сме, че то ще има малък ефект за икономиката на България. За нас мерките трябва да стартират в този вариант, тъй като не може незабавно да се поправят, но да важат само за първия месец, а през това време да се направи промяна на Закона, за да се спаси това, което е останало и може да се спаси със същия ресурс“, допълни Васил Велев.

АИКБ предлага в рамките на същия ресурс, след преработване, схемата да работи и след отмяна на въведеното извънредно положение в страната, до края на август или септември – без дискриминиране и противопоставяне на интересите на работещи и неработещи работници и служители, с по-интензивна подкрепа за ниските доходи и в по-голяма степен засегнати предприятия, с частична, а не пълна компенсация на отсъстващия доход поради отсъстваща работа.

В полза на работника, не на бизнеса

В неделя финансовият министър Владислав Горанов посочи, че държавата трябва да поеме издръжката на 3 млн. души. "Не искаме да запазим предприятията, които не могат да се запазят, а бизнесите, които виждат перспектива и искат да се възползват от помощта. Това не е мярка за бизнеси, които ще фалират", коментира той.

По думите му има бизнеси, които бързо се адаптират, а има и предприятия, които по-трудно могат да преминат към промяна на дейност.

"Мярката е за работодателите, които искат да запазят заетост. Тези, които не искат да се разделят със своя резерв и не искат да проявят солидарност, да не приемат мярката. 60/40 е с грижа за работника, а не за бизнеса и работодателите, които не искат да участват", допълни Горанов.

Предстои в понеделник правителството да утвърди окончателния текст на постановлението за държавната помощ.

[News.bg](https://www.news.bg)

✓ АИКБ видя дискриминация на работещите в мярката 60/40

Само компании, които все още не са изпаднали в дълбока криза, ще могат да приложат предлаганата схема за помощ 60/40. Това заявяват от Асоциацията на индустриалния капитал в България в своя официална позиция.

Те посочват, че мярката реално е 23/77 от нетния разполагаем доход на работника и подчертават, че от нея няма да се възползват фирмите, които имат най-голяма нужда от подкрепа, за да запазят работните места на хората.

Според АИКБ тази схема е финансово изгодна за неработещите работници и държавата и ощетява предприятието и останалите на работа работници и служители. Те са категорични, че мярката дискриминира работещите работници за сметка на неработещите, които ще получават пълното си възнаграждение, тъй като работещите освен, че ще изработват собствената си заплата, ще трябва да изработват и 77% от заплатите на колегите им, които почиват вкъщи.

От Асоциацията посочват, че широко прокламираната от държавата държавна помощ на практика е същата за настъпването на риска "безработица", които тя трябва да плати на работниците, ако бъдат съкратени. Само че в този случай ще дължи тези помощи за безработица до 12 месеца, а не 3 месеца, какъвто е срока на компенсация при извънредното положение и няма да получи обратно близо 2/3 от сумата под формата на данък и осигуровки, поясняват от АИКБ.

От Асоциацията са на мнение, че предложената мярка за компенсирание на бизнеса не отчита степента на засегнатост на отделното предприятие от кризата с коронавируса.

Финансирането ще бъде насочено основно към предприятия, имащи финансови резерви, а малките и средни предприятия, нямащи финансови средства, за да доплатят 77% от нетното възнаграждение на работника, няма да могат да участват в мярката, поясняват те.

От АИКБ са категорични, че малкият и средният бизнес, в който са заети $\frac{3}{4}$ от работещите българи, няма достатъчно резерви, за да приложи подобна мярка.

Според тях мярката ще има малък ефект за икономиката на страната. От АИКБ са съгласни мерките да стартират в този вариант, но предлагат те да важат само за първия месец, а през това време да се направи промяна на Закона.

Припомняме, че работодателите изразиха скептицизъм по отношение на мерките в помощ на бизнеса.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНТ](https://www.bnt.bg)

✓ Владислав Горанов: Най-негативният сценарий, който в момента разглеждаме, е спад на икономиката с 3%

На вчерашно извънредно заседание правителството одобри и ще предложи законопроект за допълнение и изменение на държавния бюджет за 2020 година.

Част от мерките са свързани с вече одобрените разходи, свързани с изпълнение на програмата за задържане на заетост, по известна като мярката "60/40".

Глобалната несигурност, породена от мерките, свързани с пандемията прави все по-трудно прогнозирането на глобалната, европейската и българската икономика до края на годината. Има достатъчно основания да се смята, че предвидените ръстове няма да се реализират.

Разработени са три сценария като се разглежда най-негативният от тях с оглед това да сме максимално подготвени с фискални буфери, за да се запази функционирането на всички системи в държавата.

Министър Горанов предлага намаление на приходите с 2 440 000 000 и увеличение на разходите с 1 070 00 000 лева. 70 милиона са допълнителни лихвени разходи, свързани с увеличението на лимита по държавния дълг и 1 милиард допълнителен трансфер от държавния бюджет за финансиране на фонд "Безработица".

Предложено е и увеличение на лимита на държавния дълг, за да се осигури финансиране на дефицитът, който ще се формира в резултат на намаление на приходите и увеличение на разходите като общият размер на очаквания дефицит се очаква да достигне 3,5 милиарда лева или около 3% от БВП.

Ако към този дефицит се добавят 700 милиона операции по финансирането, свързани с капитализирането на Българската банка за развитие, се очертава необходимост от допълнително финансиране по линия на дълговото финансиране в размер на 4,2 милиарда над предварителните отчети.

За това и за да се осигурят допълнителни фискални буфери, ако този сценарий се окаже недостатъчно консервативен, при необходимост от взимане на допълнителни фискални мерки през 2020 година, се предлага увеличение на лимита на новия държавен дълг от сегашните 2,2 милиарда до 10 милиарда.

На първия етап ще бъде необходимо да се търсят от пазара 4,2 милиарда нов дефицит. Останалата част от лимита ще бъде активизирана само в случай, че се налага след кризата или в следващите месеци осигуряването на допълнително ликвидно финансиране за консолидираната фискална програма.

Всички тези мерки имат една единствена цел - да гарантират, че държавата има достатъчно ликвидност и достатъчно възможност да поддържа основните си функции и да финансира системата за социална сигурност, системата на здравеопазване и общо системата на сигурност.

Владислав Горанов: Консервативното планиране и добрата фискална политика през последните години дават възможност и сега ние имаме достатъчно фискални буфери, но съм длъжен да предложа и сценарий, при който нещата могат да отидат в значително по-негативна посока. Ако се окажем в ситуация, в която трябва да се реагира, ние трябва да имаме готовност.

Горанов се надява до края на седмицата да има изменен закон за държавния бюджет, адаптиран към новата ситуация.

Най-негативният сценарий, който в момента се разглежда е спад на икономиката с 3%.

Очаква се възстановяването на заетостта да започне в края на 2020 година и да продължи през 2021.

Намалението на агрегираните макроикономически показатели по метода на крайно използване се проявяват във всеки един от факторите, както по отношение на крайното потребление, така и по отношение на инвестициите заради глобалната несигурност.

Владислав Горанов: Със сигурност ограничителните мерки и неяснотата за бъдещето ще накарат някои хора да ограничат своето потребление. Азбучна истина е, че човек харчи не толкова, колкото изкарва днес, а толкова, колкото очаква да изкара утре.

Работи се с най-негативния сценарий, за да сме подготвени за най-тежката ситуация, обясни министърът.

Един по-положителен сценарий разглежда запазване на растежа до 0,7 на 100 със свиване на разчета от предварителните разчети.

В друг се говори нулев растеж на икономиката през 2020.

Министърът е предложил адаптиране на риходната част на бюджета към очакванията за спад от 3%, за да сме максимално подготвени с буфери през следващите месеци.

Очакванията са, че растежат няма да бъде такъв, какъвто се очаква. В момента все още не може да се отчете рецесия.

Ако ограниченията, свързани с пандемията, продължат повече от 3 месеца, възстановяването в предкризисните нива най-вероятно ще приключи чак в края на 2021 година.

✓ **Компаниите вече отчитат влошаване на бизнес климата**

Основният показател за бизнес климат намалява средно с 3,7 пункта през месеца в сравнение с февруари. Основната причина са песимистичните прогнози на частния сектор за изпълнение на поръчките.

С 3,7 процентни пункта спада общият показател за бизнес климат у нас, показват данните на Националния статистически институт.

Основна причина са очакванията на бизнеса, че голяма част от бъдещите поръчки няма да бъдат реализирани заради международното извънредно положение свързано с разпространението на коронавируса.

Единственият отрасъл, който отчита повишение на бизнес климата е **строителството**. Ръстът там е 1,4 процентни пункта през март спрямо февруари. Според данните на бранша през последния месец има нови поръчки и се очаква те да продължат и през следващия период.

Не толкова добра обаче е оценката на **промишлените предприятия**. Спадът в бизнес климата там е 5,4 процентни пункта. Освен трудно изпълнение на поръчки, дружествата от сектора очакват загуба на работници, както и засилване на фактора "несигурна икономическа среда".

Недостигът на работна ръка обаче остава сред основните проблеми на мениджърите. Над половината го определят като водещ за влошаването на бизнес климата у нас. Сред другите негативни фактори компаниите посочват несигурността и конкуренцията.

Най-голям спад на показателя за бизнес климат има при **търговията на дребно** - 6,6 процентни пункта. Търговците имат резервирани очаквания както за изпълнението на доставките, така и за бъдещите продажби. Конкуренцията в бранша продължава да е основният проблем за развитието на бизнеса. Регистрирано е и нарастване на негативното влияние на фактора „несигурна икономическа среда“, който измества на трето място затрудненията, свързани с недостатъчното търсене. Търговците не очакват промяна при продажните цени на повечето стоки.

В сектора на **услугите** спада на бизнес климата е с 3,1 процентни пункта.

[Клуб Z](#)

✓ **Влизането в чакалнята на еврозоната се отлага отново**

Очертава се някакъв вид кредитна ваканция

Сроковете, които България си бе поставила за реализирането на първата стъпка по пътя към еврозоната - присъединяването към европейския банков съюз и европейския валутно-обменен механизъм (ERM-2), вече не са реалистични.

Това заяви гуверньорът на Българската народна банка (БНБ) Димитър Радев пред Нова тв. Той беше в ефир, за да коментира задаващата се кредитна ваканция заради епидемията от коронавирус и мерките против нея, които на практика затварят част от българската и световната икономика.

По думите на Радев все пак работата по присъединяването към "чакалната" няма да спре.

"Ако ние продължим по начина, по който работихме досега, ако политиките, защото това е политическо решение, и институциите, включително БНБ, продължат да действат независимо от много трудната и сложна среда, в която се намираме, едно отлагане на влизането ни в ERM-2 през 2021 г. няма да бъде фатално."

Странното е, че Радев признава за грешка от началото на присъединяването ни в ЕС, когато страната реши да изчака с присъединяването и да отложи влизането по време на предишната икономическа криза от 2008 г. Въпреки това все пак отново се върви към отлагане. Предишното такова беше обявено само преди два месеца от премиера Бойко Борисов. Мотивът на министър-председателя бе, че искал да има пълен политически консенсус по темата. Иначе очакваната дата беше за края на април, около рождения ден на финансовия министър Владислав Горанов, по неговия собствен израз.

"Не трябва да повтаряме тази грешка още един път, тъй като цената както за хората, така и за бизнеса този път ще бъде значително по-висока."

Припомняме, че присъединяването към ERM-2 не обвързва другите страни от зоната с никакви плащания към нас, не се очакват и никакви трансфери от Франкфурт към България, така че няма причина еврозоната да не продължи преговорите.

Все пак шефът на БНБ обясни какви са рисковете пред страна, която не е в еврозоната и се намира в режим на валутен борд.

"Ние нямаме кредитор от последна инстанция, каквато е Европейската централна банка, което определено ни поставя в различна позиция от страните, които са в еврозоната. Това ограничава мерките, които ние можем да предприемем. Вероятно ще чувстваме тази разлика по-силно при разгръщането на кризата, а и след това - когато щетите от нея трябва да бъдат преодолявани."

Иначе Радев гарантира, че българската банкова система е стабилна. До сряда европейският банков орган ще обяви насоки и критерии, по които банките в България ще могат да отложат във времето плащания по кредити на техни клиенти.

По думите му хората, които имат и ипотечни кредити и други задължения към банките, ще могат да преговарят с тях, ако са в затруднено положение.

"Това е именно целта на регулаторните мерки, които предлага БНБ. Да се даде допълнителна гъвкавост, допълнителни възможности на търговските банки, така че с този индивидуален подход към техните клиенти те да не изпаднат в по-тежко положение от гледна точка на капиталова адекватност и управление на кредитния риск", казва Радев.

И разяснява още:

"В основата на тези мерки стои въвеждането на целенасочен и временен мораториум, с който се отлагат или спират плащания по банкови кредити. Или казано по-простичко - отсрочване на плащането по банкови кредити", каза Радев.

По думите на Димитър Радев банковият сектор към момента е в много добра кондиция в резултат на правеното през последните години.

"Затова може да се каже, че той е готов, особено ако говорим за хоризонт 3 и 6 месеца на тази криза. Нашият банков сектор през последните години премина през мащабни проверки, които включваха също така оценка на качеството на банковите активи", каза той.

✓ Борисов поиска да проверим депозитите на бизнеса. Направихме го

Числата на премиера са верни, но дяволът винаги е в детайлите

На една от извънредните си възпродължителни пресконференции премиерът Борисов препоръча на журналистите да разгледат данните на БНБ, за да проверят какви депозити имат фирмите в банковата система. Целта на упражнението е да видим, че предприятията имат пари и не може "всеки за каквото се сети да иска държавата да плати".

Премиерът е прав - не може всички да искат от държавата, особено в условия на пазарна икономика. Напротив - нормално работещият бизнес, който крепи печалбата си на упорита работа, инвестиции и грижа за работниците, предпочита да има колкото е възможно по-малък досег с държавата. Думите му обаче са знаменателни по три основни причини.

Говори БНБ

Следвайки стриктно инструкциите на премиера, ние се заровихме в данните на БНБ. Решихме да използваме за отправен месец декември 2019 г., защото би трябвало да отразява най-близо годишните данни на броя депозити на нефинансовите предприятия и тези на домакинствата, едноличните търговци и самонаетите.

От тях виждаме, че броят на депозитите в нефинансовия сектор и в сектор "Домакинства" в България към края на декември на 2019 г. е около 10,2 милиона.

Така общо депозитите на нефинансовите предприятия и домакинствата са равни на малко над 82 млрд. лв. (към днешна дата те достигат малко над 84 млрд. лв.). Числото наистина превишава много това на резерва, който по различни изчисления е някъде около 7 млрд. лв.

Нефинансови предприятия

В тази графа виждаме, че броят на депозитите в банките е малко над 600 000. В парични средства те достигат почти 24,5 млрд. лв. Това са всички компании в България с депозити в банки, които не са банки или други финансови компании.

БНБ разбива тези числа на подкатегории в зависимост от това доколко пари са влоговете. Така виждаме, че от тези 600 000 депозита цели 345 000 са едва до 1000 лв. Тоест половината от спестяванията на бизнеса в България са на

абсолютния минимум. Себестойността на тези депозити е за малко над 65 милиона лева. Големите депозити в банковата система са едва 3800. Те са за общо над 14 млрд. лв.

Последващите графи за спестявания до 5000, до 20 000 и нагоре се колебаят между 40-50-60 хиляди депозита за по неколкостотин милиона лева на всяка графа.

Простата сметка показва, че 550 хиляди депозита от общо 600 хиляди са тези до 50 000 лв.

Домакинства и самонаети

В тази графа влизат депозитите на домакинствата, на едноличните търговци, на самонаетите лица и на нетърговските организации, обслужващи домакинствата.

Брой влогове - 9,6 млн. Почти 6 милиона от тях отново - със спестявания до 1000 лв. - са на обща стойност от 930 млн. лв. Повече от половината са на или под минималния праг.

Огромният брой депозити на домакинства - почти милион, имат спестявания между 1000 и 2500 лв. В средната категория за депозити от 30 до 40 хиляди лева са записани 117 хиляди влога за 4 млрд. лв.

Изводи

Това са сухите данни. Без да сме запознати с конкретната разбивка колко от тези пари са на малките фирми, на семейните, на средните предприятия и на големите, по колко точно депозита има всяка от тях, не можем да имаме представа за цялостната точна картина, но спокойно можем да направим предположения. Когато се разгледат данните по сектори в още по-подробната парична статистика на БНБ, се вижда ясно, че при почти всички икономически отрасли тенденцията е същата - близо половината от депозитите на компаниите, а в някои сектори и повече, са до 1000 лв.

Едно от предположенията е следното - след като 344 000 фирми имат спестявания до 1000 лв., то вероятно това са именно малките компании с до няколко служители. Според НСИ тези фирми в България са малко под 400 000. Тоест почти всички малки фирми са на абсолютния минимум от спестявания.

В добрия случай средните по големина фирми имат до около 50 000 лв. Такива компании са с около 50 служители. При средна заплата от около 1300 лв. - колкото е тя според статистиката в София - парите няма да стигнат и за месец. Ако пък фирмата е извън столицата и вземем средното възнаграждение от 800 лв., то тя ще оцелее малко и след това.

Разбира се, същото важи и за домакинствата, където все пак задължениостта е доста по-малка. Отново по данни на БНБ кредитните експозиции на фирмите надхвърлят спестяванията им с около 10 млрд. лв., докато домакинствата имат повече на депозит. Това обаче не е успокоително, защото няма логика в това да се иска от хората да теглят собствените си спестявания, за да спасят бизнеса.

Светът спасява малкия бизнес, а ние?

Вчерашният коментар на Борисов следва съвета към бизнесмените за луксозните им автомобили - да продадат по един "Майбах", пък да платят заплатите на работниците си. Всичко това навежда на две основни мисли.

Първо - премиерът продължава да смята, че когато говорим за по-експанзивни икономически мерки в страната след епидемията от коронавирус, говорим за добре познатия му едър бизнес. Всъщност не говорим за тях. И когато се дават примери с други държави, е добре да се обърне внимание, че навсякъде масовите пакети от помощи се насочват към малкия и средния предприемач, който често е наричан "гръбнак" на икономиката и има защо. Той е най-уязвим в сегашната ситуация и бидейки ядрото на данъчния приход в хазната, той е обгрижван по-сериозно от едрия. Именно тук премиерът е прав, защото общото мнение на политиците в света е, че гигантите имат средства да издържат няколко месеца с намалени приходи. Малките нямат.

Второ - премиерът продължава да бърка реалния бизнес с този, който е сраснал своята дейност с тази на държавата и успява да печели единствено заради близките си контакти с властта. Тук проблемът е, че Борисов затвърждава усещането, че разбира и познава само такива "бизнесмени".

✓ „Софийска вода“ АД осигурява непрекъснатост на важни административни услуги за клиентите си

Услугите ще се извършват по предварителен график

От понеделник, 30 март 2020 г., „Софийска вода“, част от "Веолия", обособява място в Центъра за обслужване на клиенти (ЦОК) в Бизнес парк-София специално за извършване на административни услуги. Работното му време ще бъде от 8:00 до 17:00 часа с прекъсване от 12:00 до 13:00 часа за целите на дезинфекция на [офис пространството](#) (входът е откъм бул. „Ал. Малинов“.)

Ще се извършват само посочените по-долу технически услуги и ще се сключват споразумения за разсрочено плащане. Няма да се предоставят справки и плащания по отделни сметки.

За да се гарантира безопасността на нашите клиенти и служителите ни и спазвайки разпореденията на здравния министър Кирил Ананиев и кмета на София Йорданка Фандъкова, посещенията ще се извършват единствено с предварително записан час на телефон +359 884 309 330 или на e-mail: CSCTechnical@sofiyskavoda.bg.

Техническите услуги, които ще се извършват, са:

- Издаване на изходни данни за проектиране на отклонения от ВиК мрежи (само ако за имота има издадени предварителни данни в рамките на предходните 12 месеца);
- Преиздаване на изходни данни за проектиране поради изтекъл срок или настъпили градоустройствени промени (само ако за имота има издадени предварителни данни в рамките на предходните 12 месеца);
- Съгласуване на работен проект за сградно водопроводно или канализационно отклонение;
- Съгласуване на стандартен работен проект за сградно водопроводно и сградно канализационно отклонение;
- Съгласуване на проекти за улични водопроводи и съоръжения;
- Съгласуване на проекти за улични канали, колектори и съоръжения;

- Становище за вътрешно преустройство по отношение на сградно водопроводно или канализационно отклонение;
- Сключване на договор за присъединяване по чл. 84 от Закона за устройство на територията (ЗУТ).

За да гарантира сигурността на клиентите и служителите си, „Софийска вода“ призовава всички посетители да носят предпазни средства при посещение на Центъра за обслужване.

Услугите ще могат да бъдат заплащани само чрез ПОС терминал, за да се гарантира минимален контакт между клиентите и служителите на „Софийска вода“ АД.

От „Софийска вода“, част от "Веолия", призовават гражданите да се възползват максимално от онлайн услугите им в името на общата ни безопасност.

✓ Знамето на Северна Македония се развя в НАТО

Скопие окончателно влезе в пакта

Националното знаме на Северна Македония бе издигнато вчера едновременно пред централата на НАТО в Брюксел, във военното командване на алианса в Монс и пред обединеното командване по трансформациите в Норфолк, Вирджиния (САЩ). Така завърши присъединяването на страната към пакта.

Флагът на бившата югославска република се развява между тези на Нидерландия и Норвегия. Поредното разположение е според английските названия на тези държави – Netherlands, North Macedonia, Norway. Така страните членки на НАТО са вече 30.

Генералният секретар на алианса Йенс Столтенберг изтъкна, че влизането на Северна Македония е станало възможно благодарение на Преспанското споразумение, постигнато с Гърция. И се дължи на решимостта и поетите от Скопие ангажименти.

Отделно той написа статия „Добре дошла в семейството на НАТО, Северна Македония!“ Тя бе публикувана в два всекидневника – „Слободен печат“ и албаноезичния „Коха“.

БНР

✓ Министерският съвет вдига тавана на дълга до 10 млрд. лева за 2020 г.

Правителството ревизира бюджетния дефицит за настоящата година до 2,9% от БВП

Министерският съвет на България увеличи фискалната си цел за бюджетния дефицит през настоящата година до 2,9% от БВП от първоначално планирания балансиран бюджет. Това отразява увеличените разходи и очакваният спад на приходите заради коронавирусната криза.

Правителството също така повиши тавана на емитирания нов дълг, който може да се увеличи през 2020 г. с 10 милиарда лева спрямо планираните в бюджета 2,2 милиарда лева. От началото на годината вече беше емитиран нов държавен дълг за 800 млн. лева и се очаква на 6-и април финансово министерство да излезе с още една емисия от 200 млн. лева на вътрешния пазар.

Това стана на извънредно правителствено заседание, което премиерът Бойко Борисов и членовете на Министерския съвет проведоха чрез видеоконферентна връзка.

Правителството ще внесе още утре в Народното събрание за одобрение преразглеждането на бюджета за 2020 г.

Повече яснота ще внесе финансовият министър Горанов на брифинг веднага след този на Националния оперативния щаб във вторник сутринта.

Правителството одобри проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година. Необходимостта от изготвяне на законопроекта произтича от очертаващата се невъзможност да бъдат постигнати заложените фискални цели с разчетите към ЗДБРБ за 2020 година. Причините за това са, от една страна, необходимост от осигуряване на допълнителни разходи в изпълнение на Закона за мерките и действията по време на действието на извънредното положение и, от друга страна, прогнозираното към момента влошаване на параметри на приходите по бюджета.

От фискална гледна точка България се намира в добра кондиция на прага на извънредната ситуация, предизвикана от разпространението на заразата с Covid-19. Дисциплинираната и последователна политика за поддържане на положително или близко до балансирано салдо през последните години позволи да бъдат запазени буферите във фискалния резерв. Параметрите по изпълнението на бюджета към момента на обявяване на ситуацията на извънредно положение в България по консолидираната фискална програма са добри и се отчита текущо превишение на приходите над разходите. Това обаче е само моментното състояние на фиска на прага на настоящата безпрецедентна криза.

Разработените базов и алтернативни сценарии на развитие на макроикономическите индикатори в годишен план очертават сериозно изоставане при основните данъци и осигурителни вноски спрямо планираните параметри с разчетите към ЗДБРБ за 2020 година. Причините за прогнозираното неизпълнение на приходите са комплексни – външни и вътрешни фактори – като те ще допринесат за намаляване на вътрешното потребление, свиване на износа и вноса, пониска от планираната заетост, промени в допусканията за цената на суровия петрол и курса на щатския долар и др.

Разчетите при изготвения базов сценарий очертават неизпълнение на годишните прогнози по приходите в общ размер на около 2,44 млрд. лева, като ще бъдат засегнати основните данъци - ДДС, акцизи, корпоративни данъци, ДДФЛ, социално-осигурителни вноски и други.

Размерите на очакваното негативно отклонение на разчетите по приходите налагат актуализацията на годишната цел по отношение на бюджетното салдо за 2020 г., като се предлага то да бъде дефицит в размер на 3,5 млрд. лв. (или 2,9 % от прогнозната БВП).

Освен неотложните разходи по превенция на разпространението на COVID-19, приоритет са и мерките за подкрепа на икономиката и заетите.

За запазване на работните места в страната правителството предложи и след обсъждане в Съвета за тристранно сътрудничество бе приета т. нар. мярка „60/40“, състояща се в поемане от страна на държавата на 60 на сто от осигурителният доход на заетите в предприятия, чийто бизнес е пострадал в най-голяма степен от въведените извънредни мерки за овладяване разпространението на заразата от корона вирус.

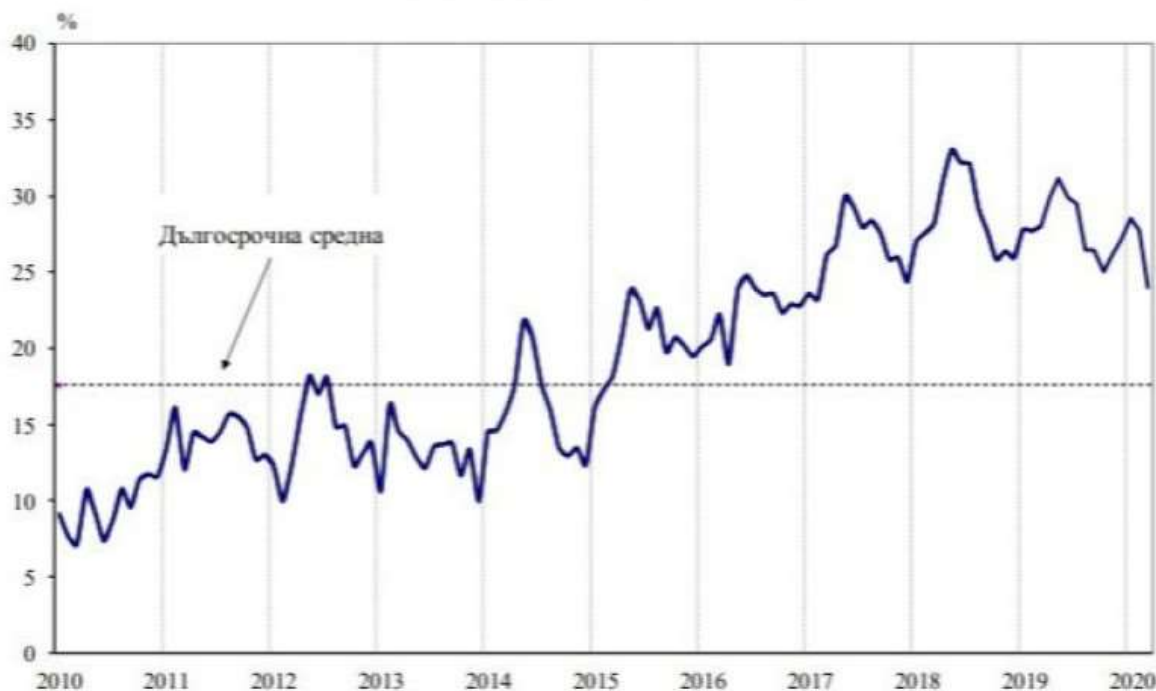
За обезпечаване на необходимия ресурс по бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за фонд „Безработица“ се предлага увеличаване на трансфера от държавния бюджет за бюджета на ДОО в размер на 1,43 млрд. лв., в т.ч. 1 млрд. лв. за допълнителни разходи и 430 млн. лв. за компенсиране на очаквано неизпълнение на приходите по бюджета на ДОО.

Във връзка с обявеното извънредно положение и планираните от правителството мерки за подпомагане на икономиката, е предвидена допълнителна възможност за издаване на държавни гаранции по заемни споразумения за финансиране на Българската банка за развитие в размер до 700 млн. лева.

В контекста на предлаганото увеличаване на дефицита в размер на 3,5 млрд. лв. и осигуряването на допълнителен капитал за ББР от 700 млн. лв., което общо възлиза на 4,2 млрд. лв., както и за гарантирането на достатъчно ликвидни фискални буфери в случай при по-негативен от очаквания сценарий, Министерският съвет предлага увеличаването на лимита за поемане на нов държавен дълг по чл. 68, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г., като текстът „2,2 млрд. лв.“ се заменя с „10 млрд. лв.“. В тази връзка е и предвидено увеличаване на разходите за лихви по държавния бюджет в размер на 70 млн. лева.

✓ Рязко влошаване на бизнес климата през март

Фиг. 1. Бизнес климат - общо

Графика на НСИ за бизнес климата

Бизнес климатът рязко се влоши през март, сочат данните на Националния статистически институт (НСИ).

Спрямо февруари показателят е 3,7 на сто по-нисък, а анкетата сред предприемачите е проведена между 2 и 18 март – т.е. именно в периода, когато бе регистриран първият случай на Covid-19 у нас и бе обявено извънредното положение в страната.

Най-голямо е влошаването на очакванията на предприемачите в сектора на търговията на дребно, където през март спрямо февруари оценките спадат с 6,6 на сто.

Въпреки че именно през този месец хората започнаха масово да се запасава със стоки от първа необходимост, бизнесът дава негативни оценки и вижда неблагоприятно развитие в следващите няколко месеца.

Същото важи и за промишлеността, където предприемачите дават с 5.2 на сто по-негативна оценка през март спрямо февруари.

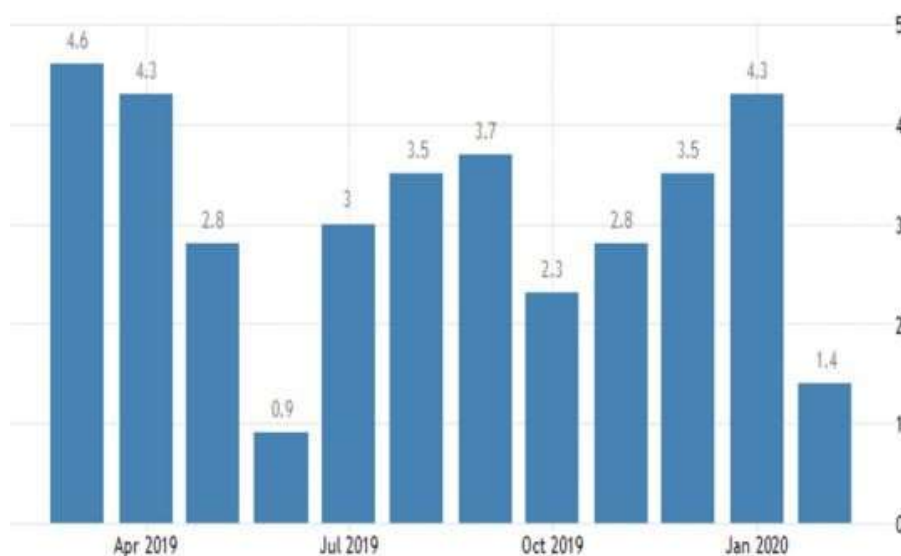
При услугите също има намаление, а единственият сектор, в който има по-обнадеждаващи очаквания, е строителството.

✓ Силно забавяне на растежа на производствените цени в България през февруари

През февруари 2020 година растежът на производствените цени в България се забави рязко от 9-месечния връх, достигнат през януари, показват данни на Националния статистически институт, които са предпоставка за намаляване на инфлационния натиск в страната в близките месеци.

Общият индекс на цените на производител в България (PPI индекс) се понижи през февруари с 1,0% спрямо предходния месец. Намаление на цените е регистрирано в добивната промишленост - спад с цели 8,0% и в преработващата промишленост - понижение с 1,2%, докато цените при производството и разпределението на електрическа енергия се повишават с 0,4 на сто.

На годишна база общият индекс на производствените цени в страната се повишава през февруари с едва 1,4%, след като през януари нарасна с 4,3%, достигайки най-високо ниво от април 2019-а година.

Графика на производствени цени (г./г.)

Увеличение с 4,7% спрямо година по-рано регистрират цените при разпределението на електрическа енергия, топлоенергия и газ, в добивната промишленост цените се повишават с 3,2%, а в преработващата промишленост - с 0,3 на сто.

Индексът на цените на производител само на вътрешния пазар в България остава през февруари на нивото от януари и се увеличава спрямо година по-рано с 3,1 на сто (спрямо февруари 2019-а година).

Индексът на цените на производител на международния пазар пък намалява с 2,5% на месечна база и с 1,1% спрямо втория месец на 2019-а година.

По-рано този месец НСИ оповести доклад, отчитащ повишаване на потребителска инфлация през февруари с едва 0,1% и забавянето ѝ на годишна база до 3,7% от 4,2% през януари, когато достигна най-високо ниво от февруари 2013-а година.

Днешните данни за производствените цени са ясна предпоставка за допълнително отслабване на потребителската инфлация през следващите месеци.

✓ Фонд „Земеделие“ отпуска до 3,5 милиона лева помощ на кланици

Субсидиите са предназначени за кланици, обработващи агнешко месо.

Фонд „Земеделие“ отпуска до три и половина милиона лева помощ на кланиците, които обработват агнешко месо. Целта е да бъдат подпомогнати българските производители, за да пласират в търговската мрежа произведеното месо, въпреки въведените ограничения заради пандемията.

Средствата са за компенсиране на част от разходите за транспорт и реализация в търговската мрежа на агнешко месо.

Срокът за кандидатстване по държавната помощ е от 31 март до 31 май, като субсидиите ще бъдат платени до 30 юни.

Подпомагане ще получат кланиците, които са свързващо звено между фермерите и търговците. Те ще изкупуват живи агнета и ярета и ще извършват клането на животните.

Подпомагането е насочено към малките и средните животновъди, чиито стада не надхвърлят 500 животни.

В България има действащи 64 кланици, които могат да извършват клане на дребни преживни животни.

Единичната ставка е 7 лв. за едно агне. За да получи подпомагане, кланицата трябва да е закупила от земеделските стопани агне на цена на по-ниска от лв. за килограм живо тегло без ДДС.

✓ Драматичен спад на бизнес нагласите в ЕС и България заради коронавируса

През февруари 2020 година икономическите и потребителските нагласи в ЕС, еврозоната и България се влошиха драматично, тъй като пандемията от коронавирус засегна всички стопански сектори с оглед на силно рестриктивните мерки с цел ограничаване на заразата, показват резултати от последно проучване на Европейската комисия.

Индексът, измерващ икономическото доверие в еврозоната, се срива през март до 94,5 пункта от 103,4 пункта през февруари, отбелязвайки рекорден месечен спад откакто съществува това проучване от 1985 г. насам и достигайки най-ниско ниво от август 2013 г. Аналогичният индекс за целия ЕС падна също много рязко до 94,8 от 103,0 пункта.

Предшният най-силен месечен спад на икономическото доверие в Европа беше отчете през октомври 2008 г. - месец, след като фалира банката Lehman Brothers, което даде старт на последната глобалната финансова криза.

Европейската комисия отчита драматично влошаване на бизнес нагласите във всички водещи икономики, като спадът е най-голям в Италия (с цели 17,6 пункта за месец) - страната, която се оказа най-тежко засегната от вирусната пандемия, следвана от Германия (спад с 9,8 пункта), Франция (с 4,9%), Нидерландия (с 4,0%) и Испания (с 3,4%).

Важно е обаче да се отбележи, че голяма част от проучването на ЕК беше проведено между 26-и февруари и 23-ти март - преди да бъдат приети още по-стриктни мерки в отделните държави, за да се ограничи разпространението на коронавируса.

Аналогичният индекс на икономическите нагласи в България падна през март до 95,9 пункта от 98,3 месец по-рано, достигайки най-ниско ниво от ноември 2013 г.

Бизнес нагласи се влошават силно във всички важни икономически сектори в рамките на Европа, като най-отчетливи са спадовете в сферата услугите, в индустрията и при търговията на дребно при по-сдържано понижение в строителството.

За България, ЕК отчита по-ограничено отслабване на бизнес доверието в индустрията при по-силен спад в търговията на дребно и в строителството и много слабо повишение в сферата на услугите.

Потребителското доверие също отбеляза силен спад през март, като съответният индекс за 27-те страни на ЕС (изключвайки вече Великобритания) се понижи до -10,4 пункта от -5,9 пункта през февруари, а в рамките на еврозоната - до -8,3 пункта от -0,2 пункта.

Според ЕК индексът на потребителските нагласи с България се влоши през март до -24,1 пункта от -21,2 пункта месец по-рано, достигайки най-ниско ниво от миналия септември.

Мениджър

✓ **Нова заповед от здравния министър: Задължително с маска на обществени места!**

Носенето на предпазни маски става задължително от днес на обществени места със заповед на здравния министър.

Независимо дали се намират на открито, или на закрити обществени места всички са длъжни да имат поставена защитна маска за лице, распореди министърът на здравеопазването Кирил Ананиев. Той възлага контрола за спазването на заповедта на органите на реда. Глобата за нарушители на наредбата е 5000 лева.

Подобна мярка по-рано въведе и Австрия, където на входовете на хранителни магазини и аптеки ще бъдат раздавани безплатно медицински маски на всички клиенти на обектите.

Пълното съдържание на заповедта [вижте тук](#).

✓ **Кои сектори ще получат подкрепа по схемата 60/40?**

Министърът на труда и социалната политика Деница Сачева и финансовият министър Владислав Горанов представиха подробно приетото Постановление за изплащане на компенсация на работодатели по схемата 60/40 за запазване на работните места.

Размерът на компенсацията е 60 на сто от осигурителния доход за месец януари 2020 г. за всяко лице, за което е приложен режима за преустановяване на работа или е установено непълно работно време. Във втория случай компенсацията се изплаща пропорционално на неотработеното време, но за не повече от четири часа.

Работодателите ще могат да получат средствата при условие, че запазят работните места на работниците и служителите за период не по-малък от периода, за който получават компенсация. През този период те ще трябва да заплатят пълния размер на трудовото възнаграждение на лицата за съответния месец и дължимите осигурителни вноски. Работодателите, кандидатстващи за получаване на компенсация, не трябва да са обявени в несъстоятелност или да са в производство по несъстоятелност или ликвидация. Друго условие е фирмите да нямат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски и да не съкращават персонал през периода на получаване на компенсациите.

Заявленията за изплащане на средствата ще се подават в дирекция "Бюро по труда" по месторабота. Към тях ще се прилагат документи, необходими за определяне на размера на компенсациите. Комисия, определена със заповед на директора на дирекция "Бюро по труда", ще разглежда представените документи и в срок до 7 работни дни от тяхното подаване ще се произнеса дали работодателят отговаря на критериите за получаване на компенсациите. Информацията ще се изпраща от Агенцията по заетостта по електронен път на Националния осигурителен институт, който ще изплаща средствата. Финансовите средства за изплащане на компенсациите ще бъдат осигурени от фонд "Безработица" на Държавното обществено осигуряване.

Секторите, които ще получат подкрепа по схемата 60/40 са: търговия на дребно, без търговия с автомобили и мотоциклети; сухопътен транспорт; пътнически и въздушен транспорт; хотелиерство; дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване; дейност на питейни заведения; прожектиране на филми; туристическа, агентска и операторска дейност; организиране на конгреси и търговски изложения; предучилищно образование - частен сектор - детските градини; артистична и творческа дейност; други дейности в областта на културата; спортни и други дейности, свързани с развлечение и отдих; поддържане на добро физическо състояние.

След разговори с работодатели в Банско, в тази графа са включени и други икономически дейности, конкретно за работодатели, които са преустановили дейност на територията на населени места, в които са въведени противоепидемични мерки, в съответствие със закона. Тези работодатели могат да кандидатстват още днес за компенсация. Процедурата е максимално бърза, тя ще бъде електронна през Бюрата по труда. Ще има и публичен регистър на компаниите, които са получили средства, като този публичен регистър ще бъде на страницата на НОИ.

"Опростената процедура на кандидатстване не означава, че няма да има засилен контрол, напротив - предвидили сме контролът да е максимално ефективен и да се осъществява от ГИТ и НАП. В момента няма да се изискват много финансови документи, за да се реагира бързо и гъвкаво предвид кризата, но проверки по истинността на подадената

документация ще бъдат извършвани през цялата година. Ако има хора, които си позволят да злоупотребят с тази мярка в този момент, ще бъдат санкционирани и ще трябва да възстановят средствата. Държавата ще финансира 60% от осигурителния доход на работника. Ако даден работодател не изплати 40%, той ще трябва да върне и 60-те процента, платени с държавни средства. Осигуровките се плащат и от работодателя, и от работника", заяви Сачева.

Във втората част на Постановлението са включени всички останали икономически сектори, които следва да декларират спад от 20% в приходите от продажби - референтен месец е март 2020 г, спрямо месец март 2019 г. За създадените компании след март 2019 има отделен ред.

Служителите, за които може да се кандидатства, трябва да имат сключено трудово правоотношение до датата на обявяване на извънредно положение. Всички оцетени фирми, в които работят общо 29 000 работници още днес електронно могат да подават своите документи през сайта на Агенцията по заетостта.

Секторите, които останаха изключени от Постановлението са: селско стопанство, горско и рибно стопанство, защото по този сектор ще има отделен ред и там има държавна помощ; финансови и застрахователни дейности; сектор на държавното управление; сектор хуманно здравеопазване и социална работа, защото МЗ предвижда отделна програма за тях; сектор образование, с изключение за частните детски градини; дейностите на домакинства като работодатели.

Правителството се събра и на извънредно заседание вчера в 18:30 часа, за да оформи внянето на актуализация на бюджета в рамките на 1 млрд. лева, с което да се гарантира плащането на мярката към фирмите.

Общо безработните у нас към 27 март са 213 700, а тези, които са се регистрирали от началото на кризата са 9909.

✓ Световните фондови борси отново се оцветиха в червено

Водещите европейски фондови борси отчитат понижения в ранната търговия днес на фона на растящия брой на заразените с COVID-19 на Стария континент, предава Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се понижи с 1,71 пункта, или 0,55%, до 309,19 пункта. В петък беченмаркът отчете най-силният си седмичен ръст от финансовата криза насам, но той остава на път да регистрира най-лошото си първо тримесечие в историята, разделяйки се с активни на стойност 3,3 трилиона долара.

Немският DAX отчете спад от 10,33 пункта, или 0,11%, до 9 622,19 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 изтри 39,09 пункта от стойността си, или 0,71%, до 5 471,24 пункта. Френският измерител CAC 40 се понижи с 33,66 пункта, или 0,77%, до 4 317,73 пункта

„Някои направиха добра печалба след ралито през миналата седмица, но сега хората казват „нека видим дали мерките са стимулиране на икономиката ще бъдат успешни и да ли икономическите щети ще бъдат в поносим размер“, коментира Якоб Кристенсен, анализатор от Danske Bank.

Автомобилният индекс SXAP и туристическият SXTP се понижиха с 0,91% и 1,56%. Загубите при втория доход, след като JP Morgan прогнозира 42-процентов спад на продажбите в европейския аерокосмически сектор за 2020 г. Подиндексът SX7P, включващ компаниите от банковия сектор, се понижи с 2,43% и вече е на 30% под февруарския си връх.

„В риболова използват термина sucker hole, което ще рече краткосрочен период от добро време, който подлъгва рибарите да излязат отново на лов, когато бурията е на път да удари с пълна сила“, казва Стивън Инес от AxisCorp.

„За това ми напомня ралито от миналата седмица. Сега ни предстои истински водовъртеж от данни за ниски приходи, лоши икономически резултати и фалити“, добавя той.

Седмичен ръст на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса регистрираха спад в петък, изтривайки част от печалбите, натрупани през преходните сесии, предаде Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се понижи с 915,39 пункта, или 4,06%, до 21 636,78 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 записа спад от 88,6 пункта, или 3,37%, до 2 541,47 пункта. Индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq изтри 295,16 пункта от стойността си, или 3,79%, завършвайки сесията при ниво от 7 502,38 пункта.

Понижението на Dow дойде на фона на поевтиняване на акциите на Boeing, Chevron и Disney с 10,22%, 9,63% и 8,30%. Спадът в цената на книгата на Boeing бе реакция на изказването на финансовия министър на САЩ Стивън Манучин, който заяви, че авиационния гигант няма да търси финансова помощ от държавата. Енергийният и технологичният сектор записаха най-големи загуби в S&P 500, отчитайки понижение от 6,9% и 4,6%.

Въпреки петъчните спадове, Dow регистрира седмичен ръст от 12,8%, което е най-големият скок в рамките на 5 търговски дни от 1938 г. насам. За седмицата S&P 500 се повиши с 10,3%, което е най-добрият седмичен резултат от 2009 г. Nasdaq отчете най-доброто си седмично представяне за 11 години, напредвайки с 9,1%.

Въпреки тези обнадеждаващи резултати, трите водещи индекса остават с над 20% под февруарските си върхове.

„Смятаме, че средносрочните рискове вървят надолу след това рали. Пред инвеститорите остават два неясни фактора – продължителността на икономическият блокаж и щетите за икономиката, нанесени от коронавируса“, коментира Манийш Дешпанде.

Подкрепата за индексите през седмицата дойде от одобреният от Сената и Конгреса на САЩ пакет с мерки за стимулиране на икономиката на стойност над 2 трлн. долара.

Икономическите данни в страната обаче не бяха розови, като в четвъртък американското министерство на труда обяви, че през предходната седмица са били подадени 3,28 млн. заявления за помощи при безработица, което е абсолютен рекорд в историята на САЩ.

„Ще има икономически срив. В рамките на две седмици станахме свидетели на развитие, които обикновено отнемат година и половина – две“, заяви Грегъри Фаранело от AmeriVet Securities

Спад в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион записаха нови понижения в понеделник на фона на изострящите се опасения от икономическите последици от пандемията от COVID-19

Водещият индекс на Токийска фондова борса Nikkei 225 се понижи с 304,46 пункта, или 1,57%, до 19 084,97 пункта, като акциите на Softbank и Fast Retailing поевтиняха съответно с 4,99% и 2,45%.

В континентален Китай индексът Shanghai Composite се отчете спад от 24,99 пункта, или 0,9%, до 2 747,21 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite изтри 35,8 пункта от стойността си, или 2,11%, до 1 657,55 пункта. Хонконгският индекс Hang Seng се понижи с 309,17 пункта, или 1,32%, до 23 175,11 пункта. Акциите на Tencent и Alibaba в Хонконг поевтиняха съответно с 1,52% и 1,96%.

В Южна Корея индексът Kospi записа спад от 0,61 пункта, или 0,04%, до 1 717,12 пункта.

Австралийският измерител ASX 200 успя да се опълчи на тенденцията, регистрирайки ръст от 339 пункта, или 7%, до 5 181,4 пункта, след като правителството на страната обеща да приеме още мерки за стимулиране на икономиката.

„Нагласите отново се влошиха. Ралито на Уолстрийт от миналата седмица може да се окаже само краткосрочно облекчение“, коментира Джинги Пан от IG.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете спад от 8,20 пункта, или 1,94%, до 413,48 пункта. BGBX40 се понижи с 1,32 пункта, или 1,47%, до 88,21 пункта. BGTR30 изтри 7,07 пункта от стойността си, или 1,63%, достигайки ниво от 425,40 пункта. BGREIT записа спад от 1,17 пункта, или 0,93%, до 123,98 пункта.

✓ **Богатият Север в икономически шок**

В едно от най-богатите стабилни кълчета на земното кълбо, над 700 хил. души се оказаха внезапно без работа заради икономическият блокаж, предизвикан от ограничителните мерки срещу разпространението на коронавируса, пише Блумбърг.

С общо население от 27 млн. души, през последните седмици районът на северните европейски страни (Nordic countries) отчете 605,9 хил. работници, пуснати във временен отпуск (в много случаи неплатен) и 105,8 хил. съкратени от работа, сочат изчисленията на Блумбърг, базирани на данни от властите във Норвегия, Швеция, Дания, Финландия и Исландия. Председателят на Конфедерацията на норвежките предприятия Ерик Алмлид сравни случващото се със „цунами, което е заляло бизнеса в страната. „Нещата тепърва ще стават по-лоши“, добавя той.

Кнут Холберг, старши икономист в Swedbank, от своя страна заяви, че ситуацията в целия регион е „тежка“.

Гражданите на страните от региона разчитат на силни социални системи за закрила, които гарантират адекватна месечна подкрепа за хората, останали без работа. Безплатното здравеопазване и образование също допринасят за високото ниво на социална сигурност в северните страни. Дори на фона на всички тези предпазни мерки, икономическият шок в регионът е болезнен. Ето и данните:

Норвегия – 279,3 хил. временно освободени от работа, 29,3 хил. съкратени работни места

Финландия – 259,2 хил. временно освободени от работа, 4 хил. съкратени работни места

Швеция – 49,8 хил. временно освободени от работа, 36,8 хил. съкратени работни места

Дания – 31,2 хил. съкратени работни места, държавата изплаща частично заплатата на 70 хил. души

Исландия – 17,5 хил. временно освободени от работа, 4,5 хил. съкратени работни места

Някои от най-големите компании в региона също са изправени пред много тежка ситуация. Производителят на камиони Volvo Group временно освободи от работа всичките си 20 хил. служители в Швеция. Авиопревозвачите SAS AB, Finnair Oyj и Norwegian Air ASA също са освободили голяма част от служителите си. Търговците на дребно, сред които Hennes & Mauritz AB, също са изпратили повечето си работници вкъщи.

„Не е трудно да си представим, че тези числа ще нараснат драматично, ако икономиката не бъде рестартирана в сравнително кратък период от време“, коментира Хелге Педерсен, икономист от Nordea Bank в Копенхаген.

Междувременно, правителствата на северните страни са изправени пред множество предизвикателства, включително и субсидиране на 75% от заплатите на освободените работници с цел запазване на работните места.

Според Кнут Холберг обаче групата, която е изправена пред най-лошата ситуация, е тази на младите хора, които сега завършват университет.

„Ако кризата продължи само няколко месеца или тримесечия, те няма да имат сериозен проблем. Ако обаче имаме хора, които са безработни 3 или 4 години след завършване на университета, това може да унищожи потенциала им за кариерно развитие и да ги обрече на по-ниски доходи за цял живот“, добавя той.

✓ **Норвегия ще приема сезонни работници въпреки пандемията**

Норвегия ще позволи достъпа на нейна територия на определени категории европейски работници за сектори, които страдат от критичен недостиг на работна ръка, включително селското стопанство и петролният бранш, въпреки мерките срещу разпространението на Ковид-19. Това съобщи днес правителството, цитирано от Ройтерс.

Мярката, която влиза в сила незабавно, смекчава някои от ограниченията за пристигащите от чужбина, наложени в борбата с коронавируса.

От 16 март Норвегия забрани влизането на нейна територия на чужденци и нареди да напуснат тези, които вече са в страната, но нямат жителство, припомня БТА.

Официални лица обаче посочиха днес, че са необходими изключения от режима в подкрепа на ключови сектори, където има недостиг на работна ръка. Основно място сред тях има селското стопанство, което през пролетта зависи от сезонните работници.

✓ **МВФ: Дълбоката рецесия в Европа е почти сигурна**

Настъпването на дълбока рецесия на европейския континент през 2020 година изглежда сигурно поради тежките икономически последици от пандемията от коронавирус, обяви официално МВФ.

"В големите европейски икономики предприятията за второстепенни стоки и услуги, затворени с правителствени укази, представляват около една трета от производството", обяснява в блог директорът на МВФ за Европа Пол Томсен, цитиран от Франс прес.

"Това означава, че всеки месец, през който тези предприятия остават затворени, ще има спад от 3 на сто на годишния БВП", допълва той.

Експертът подчертава жестокостта, с която Ковид-19 е ударил Европа.

По-специално за Еврозоната Томсен е на мнение, че решителността, с която нейните ръководители са сторили необходимото, за да стабилизират еврото, не бива да бъде подценявана в момент, когато се отправят критики за неспособността на европейските страни да проявят солидарност срещу кризата, посочва БТА.

Той определя като особено важни мащабната намеса на Европейската централна банка и призива на европейските лидери за включване на Европейския стабилизационен механизъм като допълнение към националните бюджетни мерки. Според него това ще гарантира, че страни с висок държавен дълг като Италия, която е особено засегната от епидемията, разполагат с необходимото поле за маневриране в бюджетната сфера, за да отговорят енергично на кризата.

Основно безпокойство за МВФ на този етап са по-скоро малките страни извън ЕС, отбелязва Томсен.

"С изключение на Русия и Турция, повечето от деветте нововъзникващи пазарни икономики в Централна и Източна Европа, които не са членки на ЕС, са поискали спешна помощ чрез механизмите за финансова подкрепа на МВФ", наред с над 70 други страни членки на фонда по света, посочва Пол Томсен

✓ **Путин подписа указ за мобилизация от 1 април**

Руският президент Владимир Путин подписа указ, влизащ в сила на 1 април, съгласно който 135 хиляди души ще получат призовки за мобилизация в армията, предаде Газета.ру. Информацията беше публикувана в портала за правна информация на руското правителство.

Съгласно указа, от 1 април до 15 юни 2020 г. ще бъдат призовани за военна служба граждани на Руската федерация на възраст от 18 до 27 години.

По-рано министърът на отбраната Сергей Шойгу заяви, че пролетната кампания за мобилизация няма да бъде отлагана заради пандемията от коронавируса.

Cross.bg

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Сутрешен блок“

- Коронавирусът - последна информация от Щаба на живо;
- За кризата и хората - какви са мерките на държавата - министър Деница Сачева;
- В Банско: броени часове преди да падне карантината - как банскалии ще спазват мерките оттук нататък?;
- Казусът с боклука - къде какво се гори - екоминистърът Емил Димитров;

Нова телевизия, „Здравей България“

- Всички задължително с маски! Великден на открито. И 1.5 млрд. в помощ на икономиката. Гост в студиото вицепремиерът Томислав Дончев;
- Валери Симеонов. Защо поиска генерици за някои лекарства?;
- Защо две седмици контактен с коронавирус получава отказ да бъде изследван, въпреки че има симптоми?;
- Битката за човешкия живот. Разказ на българка, реаниматор във Франция.

✓ **Преглед на печата за 31 март**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - 7 дни има държавата за отговор поема ли 60% от заплатите във фирмата ви;

в. Труд - Махалите изригват с COVID-19 до седмици;

в. Телеграф - 289 000 работници със заплата от държавата;

в. Монитор - Излизаме от дома само с SMS;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - У нас драстични мерки, но сезонни работници летят към Лондон с 3 компании;

в. 24 часа - Поправят спешно поне три текста на закона за извънредното положение - „24 часа“ освети как блокират бизнес за милиони;

в. Труд - Фирми кандидатстват от днес за помощи;

в. Труд - Отсрочват кредити на няколко стъпки;

в. Телеграф - 8 области се изплъзнаха на коронавируса;

в. Телеграф - Всеки първолак с гарантирано място в училище;

в. Монитор - Херо Мустафа: България държи коронавируса под контрол;

в. Монитор - Схемата 60/40 - за всяка фирма с 20% спад на оборота;

Водещи интервюта

в. 24 часа - Деница Сачева, министър на труда и социалната политика: Само 7 бранша не могат да ползват схемата 60/40 - горско, рибно и селско стопанство, болници, училища, банки и застрахователи;

в. Труд - Проф. Диана Трендафилова, началник на Клиниката по кардиология към УМБАЛ „Света Екатерина“ пред „Труд: При сърдечен проблем не чакайте извънредното положение обадете се на лекар!;

в. Телеграф - Излекуваният от коронавирус Веселин Ангелов: Отслабнах с 8кг за две седмици;

в. Монитор - Проф. Михаил Константинов, математик: Математиката изчисли, че от 25 април започва спад на болните;

Водещи анализи

в. 24 часа - Мисирките ще спасят България;

в. Труд - За някои пандемията е добре дошла;

в. Телеграф - Мощно оръжие във войната срещу мафията;

в. Монитор - По спекулата ще ги познаете

✓ Правителството прие проект на ЗИД на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година

На извънредното правителствено заседание бяха приети и промени в Правилника за прилагане на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство.

Министър-председателят Бойко Борисов и членовете на Министерския съвет проведоха чрез видеоконферентна връзка извънредно правителствено заседание.

Правителството одобри проект на Закона за изменение и допълнение на Закона за държавния бюджет на Република България за 2020 година.

Необходимостта от изготвяне на законопроекта произтича от очертаващата се невъзможност да бъдат постигнати заложените фискални цели с разчетите към ЗДБРБ за 2020 година.

Причините за това са, от една страна, необходимост от осигуряване на допълнителни разходи в изпълнение на Закона за мерките и действията по време на действието на извънредното положение и, от друга страна, прогнозираното към момента влошаване на параметри на приходите по бюджета.

От фискална гледна точка България се намира в добра кондиция на прага на извънредната ситуация, предизвикана от разпространението на заразата с COVID19. Дисциплинираната и последователна политика за поддържане на положително или близко до балансирано салдо през последните години позволи да бъдат запазени буферите във фискалния резерв.

Параметрите по изпълнението на бюджета към момента на обявяване на ситуацията на извънредно положение в България по консолидираната фискална програма са добри и се отчита текущо превишение на приходите над разходите. Това обаче е само моментното състояние на фиска на прага на настоящата безпрецедентна криза.

Разработените базов и алтернативни сценарии на развитие на макроикономическите индикатори в годишен план очертават сериозно изоставане при основните данъци и осигурителни вноски спрямо планираните параметри с разчетите към ЗДБРБ за 2020 година.

Причините за прогнозираното неизпълнение на приходите са комплексни – външни и вътрешни фактори – като те ще допринесат за намаляване на вътрешното потребление, свиване на износа и вноса, по-ниска от планираната заетост, промени в допусканията за цената на суровия петрол и курса на щатския долар и др.

Разчетите при изготвения базов сценарий очертават неизпълнение на годишните прогнози по приходите в общ размер на около 2,44 млрд. лв., като ще бъдат засегнати основните данъци - ДДС, акцизи, корпоративни данъци, ДДФЛ, социално-осигурителни вноски и др. Размерите на очакваното негативно отклонение на разчетите по приходите налагат актуализацията на годишната цел по отношение на бюджетното салдо за 2020 г., като се предлага то да бъде дефицит в размер на 3,5 млрд. лв. (2,9 % от прогнозния БВП).

Освен неотложните разходи по превенция на разпространението на COVID19, приоритет са и мерките за подкрепа на икономиката и заетите. За запазване на работните места в страната правителството предложи и след обсъждане в Съвета за тристранно сътрудничество бе приета т. нар. мярка „60/40“, състояща се в поемане от страна на държавата на 60 на сто от осигурителният доход на заетите в предприятия, чийто бизнес е пострадал в най-голяма степен от въведените извънредни мерки за овладяване разпространението на заразата от корона вирус.

За обезпечаване на необходимия ресурс по бюджета на Държавното обществено осигуряване (ДОО) за фонд „Безработица“ се предлага увеличаване на трансфера от държавния бюджет за бюджета на ДОО в размер на 1,43 млрд. лв., в т.ч. 1 млрд. лв. за допълнителни разходи и 430 млн. лв. за компенсиране на очаквано неизпълнение на приходите по бюджета на ДОО.

Във връзка с обявеното извънредно положение и планираните от правителството мерки за подпомагане на икономиката, е предвидена допълнителна възможност за издаване на държавни гаранции по заемни споразумения за финансиране на Българската банка за развитие в размер до 700 млн. лева.

В контекста на предлаганото увеличаване на дефицита (3,5 млрд. лв.) и осигуряването на допълнителен капитал за ББР (700 млн. лв.), което общо възлиза на 4,2 млрд. лв., както и за гарантирането на достатъчно ликвидни фискални буфери в случай на по-негативен от очаквания сценарий, се предлага увеличаването на лимита за поемане на нов държавен дълг по чл. 68, ал. 1 от ЗДБРБ за 2020 г., като текстът „2,2 млрд. лв.“ се заменя с „10 млрд. лв.“. В тази връзка е и предвидено увеличаване на разходите за лихви по държавния бюджет в размер на 70 млн. лева.

На извънредното заседание правителството прие също така изменения и допълнения на Правилника за прилагане на Закона за защита на лица, застрашени във връзка с наказателно производство. Промените се налагат във връзка с

влезналите в сила на 7 февруари 2020 г. нови разпоредби на Закона за съдебната власт в преходните и заключителни разпоредби, относно правомощията на Бюрото по защита при главния прокурор.

С проекта на нормативния акт се дава възможност директорът на Бюрото да бъде подпомаган при изпълнението на функциите му от повече от един заместник-директор в зависимост от длъжностното разписание на служителите в структурите. Директорът на Бюрото по защита при главния прокурор ще организира охраната на прокурори и следователи, застрашени във връзка с изпълнение на служебните им задължения.

Investor.bg

✓ С маска или без – какво казват експертите?

Длъжностните лица в Китай, Хонконг и Тайван препоръчват тази мярка на многолюдни места като автобуси или метро

Властите по света съветват различни неща за това дали здравите хора трябва да носят маскe, за да се предпазят от новия коронавирус Covid-19. Длъжностните лица в Китай, Хонконг и Тайван препоръчват тази мярка на многолюдни места като автобуси или метро. Експерти от Световната здравна организация и САЩ обаче казват, че няма нужда от това. Във всеки случай масовото търсене на маски доведе до дефицит в почти целия свят, който засегна и медицинския персонал - хората, които най-много се нуждаят от тях.

Всички в България вече са длъжни да носят защитна маска, когато се намират в закрити или открити обществени места. Такова нареждане даде здравният министър със Заповед № РД-01-168. Мярката бе донякъде изненадваща, тъй като досега препоръките на здравните власти и щаба бяха само болните хора да носят маски, за да не разпространяват при кихане и кашляне аерозол, в който има вируси. Председателят на щаба ген. Венцислав Мутафчийски дори многократно отрече необходимостта здравите хора да носят маски, тъй като създават илюзорно чувство, че са защитени.

В края на миналата седмица българското правителство поръча 1,1 млн. маски от Китай за 1.4 млн. евро. заедно с респираторни апарати. Очаква се те да пристигнат до 2-3 седмици.

1. Защо има различни препоръки?

Първо, практиката за носене на медицински маски на публично място е много по-укрепена в Източна Азия. Появи се като конвенция по време на епидемията от тежкия остър респираторен синдром (ТОРС) през 2002-2003 г., която също беше причинена от коронавирус. От друга страна, няма научен консенсус относно стойността на носенето на маски на публични места. Няколко малки проучвания сочат, че широко разпространеното използване на маски от обществото може да доведе до намаляване на предаването при огнища на грип и ТОРС, които подобно на Covid-19 са респираторни заболявания. Доказателствата обаче не се считат за убедителни.

2. Защо да не носите маска за всеки случай?

Някои медицински специалисти казват, че трябва да го правите, особено в светлината на доказателства, че значителна част от заразените с новия коронавирус не проявяват симптоми и така могат да останат незабелязани. Други твърдят, че е безотговорно хората да купуват маски, които и без това са в недостиг. Генералният хирург на САЩ Джером Адамс написа в Twitter: „Сериозно хора – СПРЕТЕ ДА КУПУВАТЕ МАСКИ! Според него недостигът сред доставчиците на здравни грижи повишава общия риск за общността: Заразените доставчици могат да разпространят вируса към незаразените и вече болни, лекарите няма да могат да се грижат за пациентите. Аргументът е, че за всички би било по-добре, ако маските са запазени за тези, които със сигурност имат нужда от тях и които не могат да избегнат излагането си пред хора, които са заразени или могат да бъдат заразени. Става дума за медиците на предна линия.

3. Има ли нужда немедицинските лица да носят маски?

Да: ако кашлят или кихат. Кашлицата е често срещан симптом на Covid-19, а новият коронавирус се разпространява в дихателни капчици - течност, изхвърляна от заразен човек, когато кашля, киха или дори говори. Тези капчици обикновено са достатъчно тежки, за да паднат веднага на земята или околните повърхности. Заразяването може да възникне, ако капчиците достигнат до устата, носа или евентуално окоото на някой наблизо, директно или от нещата ръка, която докосва замърсен предмет или повърхност. Когато пациентите с диагноза Covid-19 се възстановяват у дома, на тях и на техните болногледачи се препоръчва да носят маски, когато са в една и съща стая.

4. Какви са насоките за работещите в здравеопазването?

Медицинските протоколи в САЩ изискват пациентите, заподозрени в инфекция с вируса Covid-19, да бъдат изолирани и да им се донесе маска. Обикновено това ще бъде типът, който носят хирурзите - свободният, едноразмерен тип маска, която е правоъгълна, когато е сгъната. Носи се за защита на други хора чрез улавяне на респираторни капчици, съдържащи вируса. Лекарите и сестри, които се занимават с такива пациенти или с потвърдени случаи, трябва да носят сложна маска, наречена респиратор, която е предназначена да защити потребителя.

5. С какво са различни те?

Те се предлагат в различни размери, така че да могат да бъдат прикрепени към лицето на потребителя, за да осигурят плътно прилепване. Това принуждава потребителя да изтегля въздух през филтъра на устройството, а не през пролуките от страни. Те са проектирани да предпазват не само от дихателните капчици, но и от по-малки аерозолизирани частици, които могат да пренасят инфекциозни агенти и да плават известно време във въздуха. Не се съобщава за предаване по въздуха на Covid-19, но има риск някои медицински процедури, като трахеотомия и изсмукване на дихателните пътища, да генерират вирусно замърсени аерозоли. Респираторите са неудобни за носене за дълъг период от време. Те генерират топлина и оказват натиск върху лицето, а някои хора установяват, че затрудняват дишането, което може да ги направи неподходящи за хора със сърдечни и дихателни проблеми.

6. Как професионалистите се справят с недостига?

Американските центрове за контрол и превенция на заболяванията издадоха указания как лекарите да се справят с ограниченото количество. Мерките, които не отговарят на обичайните стандарти, включват използването на респиратори извън определения им срок на годност и носенето на един и същ в присъствие на няколко пациенти, без да се отстраняват. Агенцията заяви, че ограничената употреба на респиратори може да се наложи, но в редки случаи. В краен случай може да се прибегне до непроверени версии, включително домашно приготвени маски. Някои американски болници вече са възприели тези възможности, като няколко вече призоваха обществеността да шие маски.

7. Има ли недостатъци носенето на маска?

Адамс казва, че хората, които не са обучени как да ги използват, са склонни често да докосват лицето си, което може да увеличи шансовете им да се заразят с коронавирус. СЗО подчертава, че ако ще използвате маска, жизненоважно е да го правите правилно: да я сложите с чисти ръце, да я смените веднага щом стане влажна, да я отстраните без да докосвате предната част и след това да си измиете ръцете, както и да я изхвърлите правилно. СЗО не препоръчва повторната употреба на маски, които са направени за еднократна употреба.